

Сажетак: Грађани Србије стичу погрешну слику о економским кретањима, јер им се са званичних места саопштавају непотпуни и неприлагођени статистички подаци. Када Републички завод за статистику (РЗС) саопшти износ просечне исплаћене зараде у фебруару, то не значи да се ради о „просечној фебруарској заради“, како поједини новинари некритички интерпретирају, већ се то односи на исплаћене зараде уопште – и на оне које су редовне и на оне које касне. Исто тако, када се саопштава стопа незапослености у Србији, неопходно је да се истовремено саопште и други показатељи – стопа запослености, стопа субвенционисаних радних места из буџета, стопа неформалне запослености, однос броја запослених у реалном и јавном сектору и однос броја запослених и броја пензионера. С друге стране, од 2008. године велики број млечних, кондиторских и пекарских производа је „изгубио“ на запремини или маси, а званична статистика то није забележила.

Статистички подаци су неопходни како би се уочила и анализирали кретања у друштву, али подаци морају да се методолошки исправно користе и тумаче. Нажалост, људи често свесно злоупотребљавају статистичке податке или упадају у замку њиховог погрешног тумачења. Далеке 1954. године амерички новинар Дарел Хаф (*Darrell Huff*) је објавио књигу „Како лагати статистиком“ (*How to Lie with Statistics*), а наш књижевник и сатиричар Владимир Булатовић Виб је својевремено смислио веома ефектан афоризам у стиху који гласи – „Статистика, наша дика – што пожелиш, то наслика“.

Илустроваћемо неправилно поређење статистичких података следећим примером. Велики број домаћих новинара који се баве економским темама и поједини економисти у земљи и у свету не праве разлику између вредности валута данас и пре 10, 20, 30 или 40 година [\[1\]](#). Конкретно, задуженост СФРЈ се некритички пореди са свеукупном задуженошћу држава наследница и констатује се како су наследнице бивше СФРЈ „пет пута више задужене него Југославија 1990. године“ [\[2\]](#). Поређења ради, треба напоменути како је унца злата на самом крају 1990. године вредела око 390 долара, а

дана 30. марта 2012. године – око 1.670 долара

[\[3\]](#)

. Исто тако, СФРЈ је 1970. године била задужена око 2,5 милијарди долара, али тада је још увек важио „златни стандард“, тј. унца злата је вредела 35 долара; а барел нафте је коштао око 2,5 долара

[\[4\]](#)

. Ваља истаћи да су овде цене злата и нафте изабране због једноставности поређења. Дакле, упркос отписивањима дела њиховог јавног дуга, наследнице СФРЈ припадају високо задуженим земљама – али сигурно нису све заједно задужене пет пута више него што је била задужена СФРЈ. Да би се реалније сагледала задуженост неке земље, треба да се размотре и други показатељи (параметри): (1) однос јавног дуга и бруто домаћег производа (БДП), (2) однос свеукупног спољног дуга и БДП-а, (3) однос свеукупног спољног дуга и вредности годишњег извоза, (4) однос годишњих обавеза сервисирања дуга и вредности годишњег извоза – али то је већ друга тема.

У наредна три одељка укратко ће бити размотрене економске области где су наши званични статистичари „затајили“.

Просечна и реална зарада у Србији

Фебруара 2012. године Министарство финансија Републике Србије је објавило *Билтен јавних финансија*

за децембар 2011. године у којем је наведено да је „просечна нето зарада у 2011. години износила 37.976 динара, (док је) просечна нето зарада у јавном сектору износила је 43.506 динара“

[\[5\]](#)

. Дана 26. марта 2012. године Републички завод за статистику (РЗС) је, на основу „месечног статистичког истраживања о запосленима и о зарадама запослених (РАД-1) и на основу података Пореске управе“ саопштио како „просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у фебруару 2012. године, износи 40.003 динара“

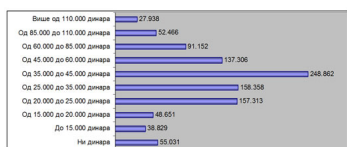
[\[6\]](#)

. Међутим, основни недостатаци оба саопштења су што ускраћују потпуне информације, јер не говоре о структури исплаћених зарада.

Наиме, ако је просечна исплаћена нето зарада у фебруару текуће године износила 40.003 динара, то не значи да се ради о „просечној фебруарској заради“, како поједини новинари некритички преносе – већ се то односи на исплаћене зараде уопште, било да

Пише: Дејан Бараћ
петак, 18 мај 2012 14:03

су оне редовне или касне. Основни проблем представља то што РЗС не саопштава релевантне податке статистичког истраживања, тј. структуру исплаћених зарада: (1) број редовних зарада које су исплаћене за претходни месец, (2) број исплаћених зарада које касне, а односе се на сваки ранији месец појединачно, (3) износ свих зарада у виду хистограма, како би се јасно видело у којем опсегу се налази најчешће исплаћена зарада, која је реалнији показатељ од просечне зараде, (4) да ли су предмет статистичке обраде и „зараде“ радника који су само формално запослени, а не примају никакве надокнаде [7] .

Слика 1. Распон исплаћених месечних зарада за 1.015.906 запослених у Србији,

извор: „Новости“ [8] , статистиком није обухваћено око 720.000 запослених!

Исто тако, када РЗС саопштава просечну зараду по општинама [9] , изоставља битне пратеће податке – стопу запослености у општини, као и однос броја запослених у јавном и реалном сектору. Јер, постоје неразвијене општине у којима реални сектор готово да не постоји, тако да може да се стекне лажна слика о зарадама.

Када је крајем новембра 2011. године на сајту Б92 спроведена анкета у којој је учествовало 8.528 испитаника [10] , резултати анкете су показали да је чак 61 одсто испитаника сматрало како реална месечна зарада у Србији износи око 20.000 динара, а у званично објављену просечну зараду, која је тада износила око 38.400 динара, веровало је свега 20,8 одсто испитаника.

Унија послодаваца је у периоду од 1. фебруара до 15. јуна 2010. године спровела анкету која је обухватила је укупно 16.752 послодаваца на територији Србије, укључујући и јавна предузећа – 10.636 малих, 714 средњих предузећа, 118 великих предузећа и 7.984 предузетника [11] . Поражавајући резултати показали су да је тада 17,6 одсто предузећа редовно исплаћивало зараде радницима, зараде су касиле до 15 дана код 19,03 одсто

предузећа, 25,84 одсто је исплаћивало зараде са закашњењем од месец дана, код 20,7 одсто предузећа зараде су касниле два месеца, док је 16,83 одсто предузећа каснило са исплатама зарада 90 и више дана. Глобално гледано, стање ствари се у међувремену погоршало, тако да су подаци

Уније послодаваца

с краја 2011. године показивали следеће – зараде су редовно исплаћиване у 21,2 одсто предузећа, са 15 дана закашњења у 15,4 одсто, касниле су 30 дана у 14 одсто предузећа, 60 дана у 8,4 одсто, док су у 41 одсто предузећа касниле 90 и више дана

[\[12\]](#)

, што је илустровано на

Слици 2

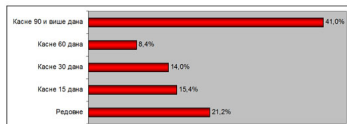
. Дакле, генерализујући резултате последње анкете, закључујемо да редовне зараде примају запослени у јавном сектору (око 471 хиљада, од чега око 150 хиљада ради у јавним државним и јавним локалним предузећима

[\[13\]](#)

), око 80 хиљада запослених у органима безбедности – који нису предмет статистичке обраде

[\[14\]](#)

, и свега око 150 хиљада запослених у реалном сектору. Зарада код око 580 хиљада запослених у реалном сектору касни 90 и више дана.

Слика 2. Редовност месечних зараде у Србији: односи се на реалан сектор (око 1,26 милиона запослених [\[15\]](#)) и јавна предузећа (око 150 хиљада запослених [\[16\]](#))

извори: *Унија послодаваца*, „Нови магазин“, 12. децембар 2011. године [\[17\]](#)

Када би РЗС објавио комплетне податке везане за структуру исплаћених зарада у Србији, уочило би се како је број исплаћених зарада све мањи, јер из месеца у месец све више послодаваца из реалног сектора касни са исплатом ионако малих зарада, а да просек, заправо, увећавају зараде у јавном сектору. Што више послодаваца из реалног сектора буде каснило са исплатом зарада које су далеко испод републичког просека, учиниће то да редовне и стабилне зараде у јавном сектору допринесу да „просечна исплаћена месечна зарада у Србији“ номинално и реално расте из месеца у месец. Јасно је да кашњење зарада у реалном сектору узрокује мањи прилив новца у Пореску управу.

Детаљнији статистички подаци би требало да се односе на структуру зарада за сваку грану привреде – јер, сâмо кретање „просечне исплаћене зараде“ на годишњем нивоу у једној привредној грани не говори ништа, с обзиром на то да се зараде не исплаћују редовно. Насупрот томе, структура зарада у јавном сектору је доступна [\[18\]](#), изузев за органе безбедности

[\[19\]](#)

, и самим тим „просечна исплаћена зарада“ у свакој делатности јавног сектора појединачно (јавна државна предузећа, јавна локална предузећа, администрација - сви нивои, образовање и култура, здравствени и социјални рад) јесте релевантан податак, јер су оне редовне.

С друге стране, када је у питању животни стандард становништва Србије – озбиљним анкетама би требало да се утврди колико заправо домаћинства приходују током месеца, квартала или године (опорезовани приход, дознаке из иностранства, натурална привреда, неформална запосленост или „рад на црно“). Јер, исплаћене и опорезоване зараде нису права мера животног стандарда становништва Србије.

Стопа незапослености или стопа запослености?

Говорећи о „расту запослености и непоузданим подацима о броју незапослених“ премијер Мирко Цветковић је 1. јула 2011. године саопштио како је „једно број запослених, друго је број незапослених, о броју незапослених – нити сам ја нити је председник Тадић коментарисао, (и) не могу се доводити у везу та два податка“ [\[20\]](#). Управо напротив – да би се стекла потпуна (комплетна) слика економских прилика на тржишту радне снаге у Србији, треба истовремено анализирати више упоредних показатеља (параметара) – (1) стопу незапослености, (2) стопу запослености (радно способног становништва старијег од 15 година) и то с посебним освртом на стопу субвенционисаних радних места из буџета, (3) однос броја запослених у реалном и јавном сектору, (4) однос укупног броја запослених и броја пензионера и (5) стопу неформалне запослености (процент радно способног становништва који „ради на црно“). Тек поређењем наведених показатеља (параметара) стиче се права слика стања. Конкретно, на евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) налазе се особе које активно траже посао и пријављују се наведеној служби на свака три месеца. Дакле, стопом незапослености нису обухваћене категорије које је НСЗ избрисала из евиденције због нередовног пријављивања: (1) наши држављани који су на „привременом раду у иностранству“, (2) особе које живе од дознака из иностранства, (3) део неформално запосленог становништва, (4) особе које су изгубиле сваку наду да ће се запослити, па самим тим су престале да се пријављују код НСЗ, итд.

Почев од 2009. године у Србији се бележи драматичан пад стопе запослености и повећање стопе незапослености. Сигурно је да би садашња стопа запослености била још мања да Влада Србије и локалне самоуправе нису својим мерама подстицале (субвенционисале) отварање нових и очување постојећих радних места у реалном сектору. Наравно, цена је плаћена повећањем јавног дуга.

Према подацима Републичког завода за статистику (РЗС) из јануара текуће године – последњег дана новембра 2011. године укупно је било 735.053 незапослених, односно стопа регистроване незапослености износила је 23,7 одсто, док је стопа запослености је износила 35,3 одсто [21]. Поређења ради, октобра 2009. године стопе незапослености и запослености износиле су 16,6 одсто и 40,8 одсто, респективно

[22]

. Додатно забрињавају подаци да се од октобра 2009. године до новембра 2011. године стопа неформалне запослености смањила са 20,6 на 17,8 одсто

[23]

и то што су се у наведеном периоду радна места „губила“ искључиво у реалном сектору

[24]

. Све у свему, у наведеном периоду 8,3 процената радно способног становништва је остало без било каквог посла и самим тим без икаквих прихода.

Износ потрошачке корпе

Није нам намера да указујемо на пропусте у саставу званичне потрошачке корпе у Србији, већ ћемо овде само да се осврнемо на неколико случајева које још од 2007. године наша званична статистика није забележила (регистровала) приликом прорачуна месечних потрошачких корпи, тј. раста цена на мало и цена услуга.

а) Од 2008. године сви домаћи водећи произвођачи млечних производа (Имлек, Шабачка млекара, Сомболед, Суботичка млекара итд.) изражавају јогурт, воћни јогурт, кисело млеко и киселу павлаку у јединицама масе (грам, килограм), уместо у јединицама запремине (милилитар, литар). Дакле, у малопродаји (продавници) не можете, као некада, да купите чашу јогурта запремине 200 милилитара, већ само чашу јогурта масе 180 грама. Уколико се ради о најпопуларнијем јогурту који има 3,2 % млечне масти, његова густина износи око 1,06 грама/центиметру³ [25], тако да 180 грама јогурта има запремину око 170 милилитра. Последица је да се првобитна чаша јогурта од 200 милилитара смањила за око 15 %. Ако купите јогурт који има 3,2 % млечне масти у

паковању од 1 килограма, то значи да сте купили око 943 милилитара јогурта. Другим речима, произвођачи су се досетили и извршили „скривено“ повећање цене јогурта по јединици запремине – а то званична статистика није забележила (регистровала).

Конкретно, у месечној потрошачкој корпи се налази ставка „6,5 литара јогурта“

[\[26\]](#)

, али проблем представља што је урачуната цена за 6,5 килограма јогурта и на тај начин се прави грешка у прорачуну овог производа (артикла) од око 6%. С обзиром на то да се густина воћног јогурта, киселог млека и павлаке налази између 1,10 и 1,20 грама/центиметру³, „скривено“ повећање цене ових млечних производа је веће него у случају јогурта.

б) У пекарама и малопродаји више не можете да купите векну хлеба од 600 грама, сада се продају векне хлеба масе 300, 400, 450 и 500 грама. Додуше, треба бити искрен и саопштити како је званична статистика забележила да стандардна векна има масу од 500 грама и векна наведене масе је ушла у састав потрошачке корпе, али, нажалост, није забележено да велики број пекарских производа има мању масу него што је имао до 2008. године.

в) Многи кондиторски производи су почев од 2008. године „изгубили на маси“, тј. произвођачи су „скривено“ повећали њихове цене по јединици масе, а то званична статистика није забележила. Данас се у малопродаји све ређе срећу чоколаде у паковању од 100 грама – односно, најчешће су у паковањима чија је маса од 67 до 90 грама. Навешћемо сада примере неколико кондиторских производа који су веома популарни на нашем тржишту, а чија је маса смањена: стандардне Сникерс (*Snickers Baton*

) и Твикс (*Twix*

Baton

) чоколадице су „свршале“ са 60 на 51 грам, маса стандардне чоколадице Марс (*Mars*

Mars

) је смањена са 48 на 42 грама, маса групе Бамбијевих чоколадица Јуху (*Juhu*

Juhu

) је смањена са 30 на 27 грама. Слична ситуација је и код осталих кондиторских производа (бомбоне, кекс, наполитанке итд.)

г) Када плаћате рачун за фиксни телефон, наплаћује вам се надокнада (провизија) за евидентирање телефонског рачуна. Од фебруара 2010. до новембра 2011. године она је износила 20 динара (за телефонске рачуне до 2.000 динара), ако сте рачун плаћали у ЈП Пошта, односно 5 динара ако сте рачун плаћали у Поштанској штедионици. Међутим, од новембра 2011. године износи наведених накнада су повећани, тако да провизије у ЈП

Пошта и Поштанској штедионици износе 25 и 20 динара, респективно. Дакле, ставку „просечан телефонски рачун“ треба увећати за вредност накнаде (провизије) која се плаћа. (Напомена: Накнада за плаћање телефонских рачуна у осталим банкама је тренутно једнака или виша од накнаде у Поштанској штедионици, а веома мали број грађана Србије плаћа рачуне преко Интернета.)

д) Још од 2007. године оператери мобилне телефоније у Србији су на основу анализе трајања просечног телефонског разговора између корисника проценили како је економски исплативије да подижу цене за тзв. „успостављање позива“, уместо да значајно подижу цене импулса [27]. Иако је у понуди оператора велики број „пакета услуга“, генерални закључак је да цене импулса у мобилној телефонији јесу порасле од 2007. године, али не толико значајно колико је порасла цена за „успостављање позива“. Осврнућемо се само на тржишни наступ мобилног оператора ВИП (

VIP

mobile

) – када је почео да осваја тржиште Србије 2007. године, цене услуга у припејд (prepaid) тарифи су биле: 1,77 динара (1,5 динара + ПДВ) за „успостављање позива“, док је минут разговора ка фиксној телефонији и свим мобилним мрежама у Србији коштао 5,78 динара (4,9 динара + ПДВ)

[28]

. Међутим, тренутне (почетак априла 2012. године) цене услуга у наведеној тарифи износе – 6,9 динара (са ПДВ-ом) за „успостављање позива“ и 8,9 динара (са ПДВ-ом) за минут разговора ка фиксној телефонији и свим мобилним мрежама у Србији

[29]

Како се код нас користи статистика, уз горенаведене примере, добро илуструје својевремена изјава бившег министра трговине и услуга Слободана Милосављевића – „Па и ја имам утисак да живим горе нешто што статистика говори“

[30]

Ипак, не треба бити толико скептичан и у духу Бенџамина Дизраелија закључити како „постоје само три лажи: лаж, гнусна лаж и статистика“, већ статистичке податке треба само веродостојно преносити, озбиљније анализирати и исправно тумачити – јер „и најгора истина је боља од најбоље лажи“.

Аутор је докторант на Електронском факултету у Нишу и сарадник сајта Изјаве.нет

[1] Европа као бивша Југославија, словеначки економиста Јоже Менцингер, „Време“ бр. 1088, 10. новембар 2011. године, <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=1018992>

Наследнице шест и по пута задуженије него СФРЈ, „Политика“, 21. август 2008. године, <http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Naslednice-shest-i-po-puta-zaduzenije-nego-SFRJ.sr.html>

[2] Европа као бивша Југославија, словеначки економиста Јоже Менцингер, „Време“ бр. 1088, 10. новембар 2011. године, <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=1018992>

[3] *Gold Price Calculator*, <http://goldprice.org/>

[4] *Price of petroleum*, http://en.wikipedia.org/wiki/Price_of_petroleum

[5] Билтен јавних финансија за месец децембар 2011, Министарство финансија Републике Србије, фебруар 2012. године, <http://www.mfin.gov.rs/pages/issue.php?id=1568>

[6] Зараде по запосленом у Републици Србији, саопштење за јавност, Републички завод за статистику, 26. март 2012. године, <http://www.stat.gov.rs/>

[7] Минималац сања 300.000 радника, „Новости“, 24. март 2012. године, <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:372239-Minimalac-sanja-300000-radnika>

[8] Минималац сања 300.000 радника, „Новости“, 24. март 2012. године, <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:372239-Minimalac-sanja-300000-radnika>

Пише: Дејан Бараћ
петак, 18 мај 2012 14:03

Драстичан пад стопе запослености у Србији, „Новости“, 5. март 2012. године, <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:369281-Drastican-pad-zaposlenosti-u-Srbiji>

Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikats.rs/ekonomska.htm>

У четвртм кварталу 2011. године у Србији је било 1.734.983 запослених (просек), тј. око 1,26 милиона су били запослени у реалном сектору, у јавном сектору је било око 471 хиљада запослених, и око 80 хиљада запослених Министарству одбране и у МУП-у Србије који, иако се финансирају из буџета, не улазе у укупан биланс запослених из безбедносних разлога.

[9] Зараде по запосленом у Републици Србији по општинама и градовима, саопштење за јавност бр. 76, Републички завод за статистику, 26. март 2012. године, <http://www.stat.rs/>

[10] Просечна плата реално 20.000 динара?, анкета на сајту „Б92“, 29. новембар 2011. године, http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=11&dd=29∓nav_id=561644

[11] Плате све више касне, „РТС“, 1. јул 2010. године, <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/13/Ekonomija/732102/Plate+sve+vi%C5%A1e+kasne.html>

[12] Без доприноса нема ни плате, „Нови магазин“, 12. децембар 2011. године, <http://www.novimagazin.rs/ekonomija/bez-doprinosa-nema-ni-plate>

[13] Квартални монитор економских трендова и политика у Србији, Фонд за развој економске науке, двоброј 25-26 • април-септембар 2011, http://www.fren.org.rs/index.php?option=com_content&view=

[category&layout=blog&id=2&itemid=5&lang=yu](#)

[14] Исто.

[15] Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikat.rs/ekonomska.htm>

У четвртм кварталу 2011. године у Србији је било 1.734.983 запослених (просек), тј. око 1,26 милиона су били запослени у реалном сектору, у јавном сектору је било око 471 хиљада запослених, док око 80 хиљада запослених Министарству одбране и у МУП-у Србије који, иако се финансирају из буџета, не улазе у укупан биланс запослених из безбедносних разлога.

[16] Квартални монитор економских трендова и политика у Србији, Фонд за развој економске науке, двоброј 25-26 • април-септембар 2011, http://www.fren.org.rs/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=2&itemid=5&lang=yu

[17] Без доприноса нема ни плате, „Нови магазин“, 12. децембар 2011. године, <http://www.novimagazin.rs/ekonomija/bez-doprinosa-nema-ni-plate>

[18] Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikat.rs/ekonomska.htm>

[19] Квартални монитор економских трендова и политика у Србији, Фонд за развој економске науке, двоброј 25-26 • април-септембар 2011, http://www.fren.org.rs/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=2&itemid=5&lang=yu

Пише: Дејан Бараћ
петак, 18 мај 2012 14:03

[20] Србијом влада незапосленост, „Б92“, 1. јул 2011. године, http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2011&mm=07&dd=01&nav_category=9&nav_id=522619

Цветковић: Запосленост ипак расте, „Б92“, „Бета“, „Танјуг“, 1. јул 2011. године, http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=07&dd=01&nav_id=522561

Статистика демантује Цветковића, „Б92“, 30. јун 2011. године, http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=06&dd=30&nav_id=522336

[21] Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikats.rs/ekonomika.htm>

Стопе активности, запослености, неактивности и незапослености, саопштења за јавност, Републички завод за статистику, 16. јануар 2012. године, <http://www.stat.gov.rs/>

Статистичка обрада дата је у Анкети о радној снази 2011, Билтен 550, Републички завод за статистику.

Стопа незапослености у Србији повећана на 23,7 одсто, „Политика“, 16. јануар 2012. године, <http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Stopa-nezaposlenosti-u-Srbiji-povecana-na-237-odsto.lt.html>

Стопа незапослености у Србији 16,6 одсто, „Политика“, 3. јануар 2012. године, <http://www.politika.rs/vesti/najnovije-vesti/STOPA-NEZAPOSLENOSTI-U-SRBIJI-166-ODSTO-i118126.lt.html>

Статистичка обрада дата је у Анкети о радној снази 2011, Билтен 550, Републички завод за статистику.

Драстичан пораст незапослености, „Нови магазин“, 16. јануар 2012. године, <http://www.novimagazin.rs/ekonomija/raste-nezaposlenost-u-srbiji>

Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2008. и 2009. години, број 08/09 од 22. септембра 2009. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikatsrbija.rs/ekonomika.htm>

[22] Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikatsrbija.rs/ekonomika.htm>

Квартални монитор економских трендова и политика у Србији, Фонд за развој економске науке, двоброј 25-26 • април-септембар 2011, http://www.fren.org.rs/index.php?option=com_content&view=category

http://www.fren.org.rs/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=2&Itemid=5&lang=yu

Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2008. и 2009. години, број 08/09 од 22. септембра 2009. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikatsrbija.rs/ekonomika.htm>

[23] Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikatsrbija.rs/ekonomika.htm>

Стопа незапослености у Србији повећана на 23,7 одсто, „Политика“, 16. јануар 2012. године, <http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Stopa-nezaposlenosti-u-Srbiji-povecana-na-23-7-odsto.lt.html>

Пише: Дејан Бараћ
петак, 18 мај 2012 14:03

Стопа незапослености у Србији 16,6 одсто, „Политика“, 3. јануар 2012. године, <http://www.politika.rs/>

[vesti/najnovije-vesti/STOPA-NEZAPOSLENOSTI-U-SRBIJI-166-ODSTO-i118126.lt.html](http://www.politika.rs/vesti/najnovije-vesti/STOPA-NEZAPOSLENOSTI-U-SRBIJI-166-ODSTO-i118126.lt.html)

Статистичка обрада дата је у Анкети о радној снази 2011, Билтен 550, Републички завод за статистику.

[24] Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2012. години, број 2/12 од 12. марта 2012. године, Савез самосталних синдиката Србије, <http://www.sindikats.rs/ekonomska.htm>

Квартални монитор економских трендова и политика у Србији, Фонд за развој економске науке, двоброј 25-26 • април-септембар 2011, http://www.fren.org.rs/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=2&Itemid=5&lang=yu

[25] Густина јогурта износи од 1,042 до 1,071 грама/центиметру³, што умногоме зависи од процента млечне масти, http://wiki.answers.com/Q/How_many_grams_in_1_litre_of_yogurt

[26] Шта садржи потрошачка корпа?, „Политика“, 6. јануар 2012. године, <http://www.politika.rs/rubrike/potrosac>

[/Sta-sadrzi-potrosacka-korpa.lt.html](http://www.politika.rs/rubrike/potrosac/Sta-sadrzi-potrosacka-korpa.lt.html)

[27] STVARNE CENE *prepaid* paketa, анализе на форуму, јул 2007 - јануар 2008. године, <http://www.elitesecurity>.

org/t264950-STVARNE-CENE-prepaid-paketa

Упоредити са садашњим ценама оператора мобилне телефоније.

[28] Vip 060 ~ 061 - Novosti i pitanja, SD Forum, јул 2007. године, <http://www.serbiandownload.com/sdforum/index.php/topic,4594.0.html>

[29] *Prepaid* tarifa, Vip mobile, <http://www.vipmobile.rs/privatni/prepaid/tarifa.7.html>

[30] Министар Милосављевић: Цене у Србији јесу ниже него у региону!, „Прес“, 7. август 2009. године, http://www.pressonline.rs/sr/vesti/vesti_dana/story/75480/Ministar+

Slobodan+Milosavljevi%C4%87%3A+Cene+u+Srbiji+jesu+ni%C5%BEe+nego+u+regionu%21.html